

Branschutbildarna.

KOSTNADSFRI CHECKLISTA

20 kontrollfrågor

Har ni kontroll på arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning?

AFS 2023:11

Arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning - säker användning

En praktisk egenkontroll för arbetsgivare, chefer, arbetsledare och skyddsombud. Använd den för att snabbt identifiera områden som behöver följas upp - innan de blir ett problem.

20
kontrollfrågor

4
kontrollområden

1
åtgärdsplan

Ansvar & Förtroende sedan 2010

Så använder ni checklistan

1. Gå igenom frågorna tillsammans Ta gärna med chef, arbetsledare och skyddsombud i genomgången.	2. Markera Ja / Nej / Ej aktuellt Ett Nej är en signal om att punkten bör undersökas eller åtgärdas.
3. Prioritera riskerna Börja med brister som kan innebära direkt risk för ohälsa eller olycksfall.	4. Dokumentera åtgärderna Använd åtgärdsplanen i slutet och sätt ansvarig samt datum.

Viktigt

Checklistan är en översiktlig egenkontroll. Den ersätter inte arbetsgivarens riskbedömning eller en fullständig bedömning av vilka regler i AFS 2023:11 och andra föreskrifter som gäller för just er verksamhet.

Vad omfattar AFS 2023:11?

Föreskriften innehåller regler om säker användning av arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning samt särskilda regler för bland annat truckar, stegar och arbetsbockar, ställningar, trycksatta anordningar, lyftanordningar, tillfälliga personlyft, besiktning samt pressar och gradsaxar.

Den här checklistan fokuserar på de generella kontrollpunkter som många verksamheter har nytta av att följa upp.

DEL 1 - RISKBEDÖMNING OCH SÄKER ANVÄNDNING

1. Har ni undersökt och riskbedömt den arbetsutrustning som används?

Bedöm om utrustningen är lämplig för arbetet och vilka riskmoment användningen kan innebära.

Regelstöd: AFS 2023:11, 2 kap. 4 §

JA [] NEJ [] EJ AKTUELLT []

2. Är arbetsutrustningen lämplig eller anpassad för det arbete där den används?

Utrustningen behöver vara lämplig för arbetsuppgiften och kunna användas med betryggande säkerhet.

Regelstöd: AFS 2023:11, 2 kap. 4 §

JA [] NEJ [] EJ AKTUELLT []

3. Förvaras, installeras, placeras och används arbetsutrustningen på ett säkert sätt?

Placering och installation får inte skapa onödiga risker för användaren eller andra.

Regelstöd: AFS 2023:11, 2 kap. 7 §

JA [] NEJ [] EJ AKTUELLT []

4. Används arbetsutrustningen endast för det ändamål och under de förutsättningar som den är avsedd eller lämpad för?

Undvik improviserad användning som kan skapa nya risker.

Regelstöd: AFS 2023:11, 2 kap. 8 §

JA [] NEJ [] EJ AKTUELLT []

5. Kontrollerar ni fortlöpande att instruktionerna för arbetsutrustningen följs?

Arbetsgivaren ska också följa upp att instruktionerna följs.

Regelstöd: AFS 2023:11, 2 kap. 10 §

JA [] NEJ [] EJ AKTUELLT []

6. Används arbetsutrustningen på ett ergonomiskt lämpligt sätt?

Arbetet ska kunna utföras med lämpliga arbetsställningar och arbetsrörelser.

Regelstöd: AFS 2023:11, 2 kap. 11 §

JA [] NEJ [] EJ AKTUELLT []

DEL 2 - INSTRUKTIONER, KUNSKAPER OCH BEHÖRIGHET

7. Har arbetstagarna fått nödvändig information och instruktion om hur arbetsutrustningen ska användas?

Informationen ska bland annat omfatta användning, förutsebara onormala situationer och behov av personlig skyddsutrustning.

Regelstöd: AFS 2023:11, 2 kap. 12 §

JA [] NEJ [] EJ AKTUELLT []

8. Är instruktionerna tillgängliga och begripliga för de arbetstagare som berörs?

Leverantörens instruktioner ska finnas tillgängliga och vid behov kompletteras.

Regelstöd: AFS 2023:11, 2 kap. 12 §

JA [] NEJ [] EJ AKTUELLT []

9. Har ni identifierat arbetsutrustning som kan medföra särskild risk för ohälsa eller olycksfall?

För sådan utrustning behöver arbetsgivaren begränsa vilka personer som får använda den.

Regelstöd: AFS 2023:11, 2 kap. 13 §

JA [] NEJ [] EJ AKTUELLT []

10. Är det endast personer som har till uppgift att använda utrustning med särskilda risker som får använda den?

De som sköter kontroll, reparation, ändring, service, rengöring och underhåll ska vara särskilt utsedda.

Regelstöd: AFS 2023:11, 2 kap. 13 §

JA [] NEJ [] EJ AKTUELLT []

11. Har ni dokumentation över användarnas praktiska och teoretiska kunskaper när utrustningen medför särskilda risker?

Dokumentationen ska avse kunskaper om säker användning av den aktuella utrustningen.

Regelstöd: AFS 2023:11, 2 kap. 14 §

JA [] NEJ [] EJ AKTUELLT []

DEL 3 - UNDERHÅLL OCH KONTROLL

12. Underhålls arbetsutrustningen så att säkerhetskraven fortsätter att vara uppfyllda?

När det finns en underhållsjournal ska den hållas aktuell.

Regelstöd: AFS 2023:11, 2 kap. 15 §

JA ☐ NEJ ☐ EJ AKTUELLT ☐

13. Kontrolleras utrustningen efter installation eller flytt när säkerheten är beroende av installationen?

Kontroll ska ske innan utrustningen tas i bruk efter installation eller efter flytt och ny montering.

Regelstöd: AFS 2023:11, 2 kap. 16 §

JA ☐ NEJ ☐ EJ AKTUELLT ☐

14. Genomförs regelbundna kontroller av utrustning som slits, åldras eller kan försämrats?

Vid behov ska även regelbundna prov genomföras.

Regelstöd: AFS 2023:11, 2 kap. 17 §

JA ☐ NEJ ☐ EJ AKTUELLT ☐

15. Genomför ni extra säkerhetskontroller efter exempelvis ombyggnad, olycka eller längre stillestånd?

Extra kontroll kan även krävas efter naturfenomen eller andra ovanliga händelser.

Regelstöd: AFS 2023:11, 2 kap. 18 §

JA ☐ NEJ ☐ EJ AKTUELLT ☐

16. Dokumenteras resultaten från kontroller och bedöms vilka åtgärder som behöver vidtas?

När utrustningen används utanför företaget ska bevis på senaste kontroll följa med.

Regelstöd: AFS 2023:11, 2 kap. 19 §

JA ☐ NEJ ☐ EJ AKTUELLT ☐

DEL 4 - PERSONLIG SKYDDSUTRUSTNING

17. Används personlig skyddsutrustning först när tekniska eller organisatoriska åtgärder inte begränsar risken tillräckligt?

Gemensamma skyddsåtgärder ska prioriteras framför individuella skydd.

Regelstöd: AFS 2023:11, 15 kap. 4 §

JA ☐ NEJ ☐ EJ AKTUELLT ☐

18. Har ni bedömt och valt personlig skyddsutrustning utifrån de faktiska riskerna och den enskilda användaren?

Skyddsutrustningen ska passa de aktuella riskerna, arbetsförhållandena och användaren samt inte i sig skapa en ökad risk.

Regelstöd: AFS 2023:11, 15 kap. 5-8 §§

JA ☐ NEJ ☐ EJ AKTUELLT ☐

19. Är andningsskydd individuellt utprovade - och täthetsprovas tätsittande andningsskydd?

Tätsittande andningsskydd ska provas individuellt med lämplig kvantitativ eller kvalitativ metod.

Regelstöd: AFS 2023:11, 15 kap. 9 §

JA ☐ NEJ ☐ EJ AKTUELLT ☐

20. Får arbetstagarna rätt information och utbildning - och finns rutiner för underhåll, kontroll och förvaring?

Arbetstagarna ska känna till riskerna och få utbildning. Skyddsutrustningen ska underhållas, kontrolleras, repareras och förvaras så att skyddseffekten behålls.

Regelstöd: AFS 2023:11, 15 kap. 14-16 §§

JA ☐ NEJ ☐ EJ AKTUELLT ☐

Från kontroll till åtgärd

Räkna antalet NEJ. Resultatet är inte ett juridiskt betyg - det är ett enkelt sätt att se var ni behöver börja.

0 NEJ	Bra utgångsläge Checklistan har inte identifierat någon uppenbar brist inom dessa 20 kontrollområden. Fortsätt följa upp rutiner och förändringar.
1-3 NEJ	Planera åtgärder Gå igenom punkterna där ni svarat Nej. Utse ansvarig och sätt en tydlig tidplan.
4+ NEJ	Gör en fördjupad genomgång Flera centrala områden kan behöva ses över. Prioritera brister med direkt risk för ohälsa eller olycksfall.

Åtgärdsplan

Punkt / brist	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast

Tips: Spara den ifyllda checklistan tillsammans med övrig dokumentation i ert systematiska arbetsmiljöarbete.

Branschutbildarna.

Behöver ni gå från kontroll till kompetens?

Branschutbildarna hjälper företag att hitta rätt utbildning utifrån arbetsuppgift, utrustning, risker och kompetensbehov.

Säkra lyft	Lift	Truck
Fallskydd	Ställning 2-9 m	Maskinsäkerhet
BAM / arbetsmiljö	BAS-P / BAS-U	Övriga säkerhetsutbildningar

OSÄKER PÅ VILKEN UTBILDNING NI BEHÖVER?

Ring oss på 0250-911 00 eller besök branschutbildarna.se så hjälper vi er att hitta rätt upplägg.

Vi hjälper er gärna att se över vilka utbildningar som faktiskt behövs - utan att sälja mer än vad verksamheten kräver.

Ansvar & Förtroende sedan 2010

Källa: Arbetsmiljöverket, AFS 2023:11. Kontrollera alltid aktuell föreskrift och vilka särskilda regler som gäller för den egna verksamheten.